

kan implementeres. I tillegg vil korrupsjonsanklager nå bli undersøkt og sanksjonert under et nytt og forbedret rammeverk, samt at ankeinstansen "Sanctions Committee" vil fra nå av inkludere fire personer utenfor IDB. Årsrapporten fra den samme enheten rapporterer om at 154 undersøkelser

ble foretatt i 2010, noe som resulterte i at seks selskaper og 13 enkeltpersoner ble sanksjonert. For øvrig har banken en egen intern revisor og bruker Ernst and Young som ekstern revisor.

3. Norsk politikk overfor IDB

IDB har de siste årene vært regionens største og viktigste utviklingsaktør og en viktig premissleverandør for regional og nasjonal utviklingspolitikk gjennom sitt analysearbeid og policyutvikling. Norge har svært begrenset bilateral bistandsvirksomhet i regionen. Siden bankens overordnede mål om utjevning og fattigdomsbekjempelse sammenfaller med norske prioriteringer, er det derfor strategisk viktig at vi er medlemmer i IDB. IDB domineres av de regionale medlemslandene, og ikke-regionale medlemmer har generelt langt mindre innflytelse enn i de andre regionale utviklingsbankene. Både gjennom styrearbeid, forhandlinger og tematisk støtte arbeides det allikevel for gjennomslag for sentrale, norske utviklingspolitiske mål.

I forhandlingene om kapitalutvidelsen benyttet de ikke-regionale bidragsyterne sin ellers reduserte innflytelse over strategiske beslutninger i banken, i forhold til landene i regionen. I denne prosessen, som slutføres i 2011, har norske og nordiske prioriteringer blitt løftet fram og forhandlet om. Norge la i prosessen stor vekt på økt fattigdomsorientering, høyere prioritet til FSO, og mer fokus på ulikhet, likestilling og antikorrupsjon. Et konkret eksempel på at våre prioriteringer har vunnet fram er at IDB, for første gang, nå skal

overføre overskudd av ordinær kapital til FSO, det subsidierte utlånsvinduet til de fattigste landene i regionen.

I vårt arbeid overfor IDB vektlegges:

- At bekjempelse av fattigdom og sosial ulikhet blir integrert i alle faser av IDBs operative virke (policies, programmer, faglig bistand og øvrige aktiviteter). Å styrke fattigdomsorienteringen av privat sektor er også en viktig målsetting ved vårt medlemskap i Det inter-amerikanske investeringsselskapet (IIC).
- At hensyn til viktige tverrgående tema som likestilling, godt styresett, med særlig fokus på korrupsjonsbekjempelse og miljø blir ivaretatt mer systematisk. Spesielt arbeidet med å integrere likestillingsperspektivet og fokusere på andre underrepresenterte grupper, prioriteres av de nordiske land gjennom policy dialog med banken.
- Ytterligere forbedringer i bankens interne styresett (resultatorientering, åpnere personalpolitikk, styrking av landkontorenes rolle i form av økt kompetanse og delegering av ansvar) og styrke videreføringen av kontakten med det sivile samfunn, større åpenhet og deltakelse på landnivå.

IDB

Inter-American Development Bank / Den inter-amerikanske utviklingsbanken

1. Fakta

Type organisasjon: Multilateral finansinstitusjon

Etableringsår: 1959

Hovedkvarter: Washington D.C.

Antall landkontor: 26

Antall medlemsland: 48 land, 26 fra Latin Amerika og Karibien (LAK), USA, Canada og 20 ikke-regionale land

Styre: 14 medlemmer. USA og Canada er sikret egne faste styreplasser. Øvrige land samarbeider i valggrupper. Styremedlemmene (eksekutivdirektørene) som er fast stasjonert ved hovedkontoret i Washington D.C., leder hvert sitt valggruppekontor med representanter fra valggruppens land

Dato for styremøter 2011: 25.-28. mars 2011

Norsk styredeltagelse: I valggruppe med de øvrige nordiske land (minus Island), samt Frankrike, Spania og Østerrike. Frankrike og Spania alternerer om å inneha eksekutivdirektørposten (lede vårt valggruppekontor), mens stedfortredende eksekutivdirektør- og rådgiver-postene roteres mellom de nordiske land og Østerrike. Norge er representert fram til 2014

Antall norske ansatte: 5

Ansvarlig departement: Utenriksdepartementet

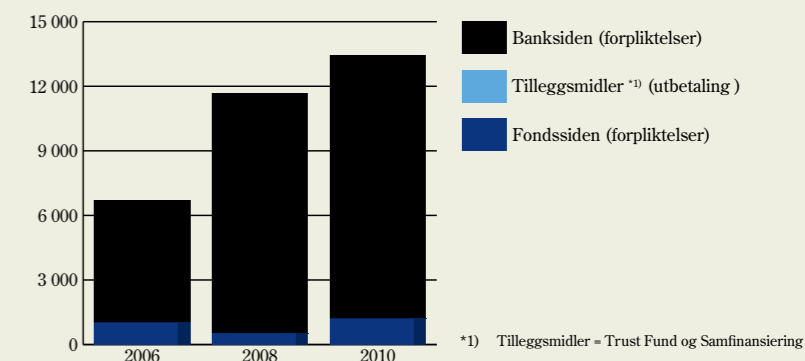
Website: www.iadb.org

De 5 største givene av tilleggsmidler (millioner USD) i 2010:

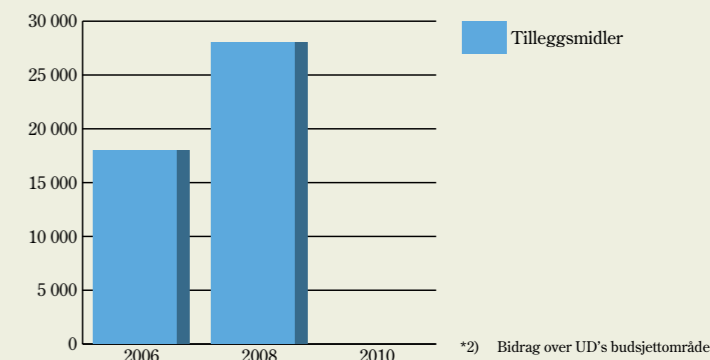
Land	Beløp
1 Spania	142 218 307
2 Korea	17 000 000
3 Canada	8 161 640
4 Japan	7 921 223
5 Østerrike	3 460 258

Norge 0

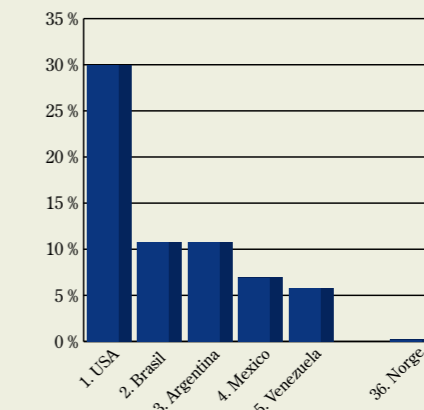
Totale ressurser (millioner USD) inndelt i utlån, gaver

Norsk bidrag (tusen NOK)

De 5 største eierne i banken inkludert Norge sin plassering

Utenriksdepartementet

Besøksadresse: 7. juni plassen/ Victoria Terrasse, Oslo

Postadresse: Postboks 8114 Dep. N-0032 Oslo

Ved spørsmål, kontakt Seksjon for budsjett og forvaltning på e-postadresse:

sb-fn@mfa.no. Profilarlene er også tilgjengelige på: www.regjeringen.no/

nb/dep/ud/tema/fn/fnorg_vurdering

Mandat og virkeområder

IDBs overordnede mål er å bidra til å redusere fattigdom og ulikhet og å bidra til en bærekraftig økonomisk vekst i Latin-Amerika og Karibia. For å oppnå dette låner IDB ut penger til berettigede medlemsland i regionen fra følgende to vinduer:

- Ordinær kapital. IDB låner inn penger fra internasjonale kapitalmarkeder på grunnlag av sin aksjekapital. Aksjekapitalen, som alle medlemslandene har bidratt til, gjør IDB svært kredittverdige og gjør at banken kan låne inn midler på svært gunstige vilkår. IDB låner så ut til mellominntektsland på samme gunstige vilkår tillagt en liten rentemargin, hvilket normalt er langt gunstigere betingelser enn disse landene selv kunne oppnå på kapitalmerkene.
- IDBs konsesjonelle fond (FSO) er IDBs utlånsordning for de fattigste medlemslandene, som ikke er i stand til å betjene vanlige lån. Utlånsmidlene har tidligere kommet fra giverlands bistandsbudsjetter gjennom påfyllingsforhandlinger med ujevne mellomrom. De neste ti årene vil FSO være bærekraftig, blant annet gjennom overføring av overskudd på ordinær kapital og reduserte lånekostnader for FSO. FSO-midlene lånes ut til en lav rente, og med lang avdragsfrihet og tilbakebetalingstid. Noe av midlene kan også gis som gaver. Det er i dag bare Haiti som kun mottar gaver. IDBs gaver til Haiti har økt betydelig etter jordskjelvkatastrofen i januar 2010 og vil fram til 2020 utgjøre USD 2,2 mrd.

IDB forsøker å nå sine overordnede mål gjennom å bidra til og å styrke sosial utvikling for likhet og vekst, infrastruktur for bedre konkurransevne og sosial velferd, institusjoner for vekst og sosial velferd, konkurransedyktig regional og global internasjonal integrasjon og gjennom beskyttelse av miljøet, respondere på klimaendringer og satsing på fornybar energi og matvaresikkerhet. Bankens eiere ble i 2010 enige om å utvide IDB ordinære kapital med 70 prosent, til USD 170 mrd. Økningen kommer delvis som en respons på finanskrisen.

Oppnådde resultater 2010

Antall fattige i regionen har gått ned i 2010 i forhold til i 2009. Det samme har antall ekstremt fattige¹. I 2010 er 32,1 prosent av befolkningen i Latin Amerika og Karibia fattige. Som den største multilaterale utviklingsaktøren i regionen de siste årene kan man si at det er sannsynlig å tilskrive noe av denne utviklingen IDBs virksomhet. Regionen har også hatt en positiv samlet utvikling i brutto nasjonalprodukt i 2010, sammenlignet med 2009. Den økonomiske ulikheten internt i landene har derimot økt fra 2009. Dette er særlig alvorlig da regionen fra før har 16 av verdens 30 land med den dårligste skåren i følge ulikhetsbarometeret Gini. Når det gjelder disse overgripende utviklingstrendene er det verdt å merke seg at eksterne faktorer og andre aktører spiller inn. Et eksempel er finanskrisens virkning og etterspill.

Resultatrapporten for 2010 dokumenterer resultater fra sentrale sektorer. Banken er særlig fremtredende innen infrastrukturprosjekter. Det viser også resultatene i 2010 fra dennes sektoren: 43 785 husholdninger i regionen har gjennom IDBs prosjekter fått eller oppgradert sin vanntilførsel, 49 154 husholdninger har fått ny eller oppgradert kloakksystem og 1 418 km nytt eller oppgradert el-nett. En annen viktig sektor for IDB er utdanningssektoren; 1,5 millioner elever har deltatt i IDBs utdanningsprosjekter og 80 000 lærere fått opplæring i 2010.

IDB vil i 2011 få økt sin ordinære utlånskapital med 70 mrd. dollar. Det ble besluttet i 2010. Sist gang banken fikk tilført kapital fra sine eiere var i 1994. Siden den gang har regionen hatt stor økonomisk vekst. Kombinert med virkningene av finanskrisen ble det derfor i 2010 besluttet å øke bankens ordinære kapital. Dette for at banken skal kunne opprettholde sin relative størrelse og innflytelse som utviklingsaktør i regionen. Før kapitaløkningen oversteg etterspørselen etter finansiering det banken kunne tilby.

2. Vurderinger: Resultater, effektivitet og kontroll

Generelt samsvarer norske vurderinger av IDB godt med undersøkelser gjort av andre giverland (for eksempel Storbritannias Multilateral Aid Review, MOPAN, COMPAS). Som mange andre utviklingsaktører har også IDB mangelfulle koblinger mellom brukereffekter på prosjektnivå og institusjonens overordnede samfunns mål. Det gjør det vanskelig å si om og hvordan IDBs prosjekter har redusert fattigdom, økt vekst og utjevnet forskjeller i regionen. Inntil nå har banken i stor grad målt sine resultater gjennom å telle prosjekter og antall USD mill. som er lånt ut.

I forbindelse med diskusjonene om kapitaløkning i IDB i 2010 ble bankens langsiktige strategi med tilhørende resultatrammeverk for samme periode lansert og i 2011 ble IDBs andre årsrapport om resultater (Development Effectiveness Overview 2010) presentert. For første gang skal nå IDB på en systematisk og metodisk måte knytte sine innsatsfaktorer og resultater på prosjektnivå opp til bankens overordna samfunns mål. Banken er i 2010 allikevel ikke i stand til å aggregere og dokumentere årsakssammenhengen mellom deres innsats og utviklingseffekter i regionen.

Derfor har IDB satt i gang en omstillingsprosess mot resultatstyring. IDB har blant annet utviklet et overordnet resultatrammeverk med samfunns mål (impact) og tilhørende indikatorer, samt et sett av standardiserte varer og tjenester levert av prosjektene (outputs) som skal bidra til oppnåelse av samfunns målene i regionen. Samme struktur følges i landplanene. IDB har samlet inn grunnlagsdata og satt måltall for de overordnede outputs. Det er etablert rutiner på regelmessig rapportering på resultatrammeverket. Dette gjør det mulig å aggregere resultater mellom prosjekter og land. På prosjektnivå skal det i tillegg rapporteres på brukereffekter (outcome), samt gjennomføres evalueringer med fokus på brukereffekt ved prosjektslutt. Evalueringene organiseres av en uavhengig evalueringsenhet i IDB. Dette vil samlet kunne sikre at resultater dokumenteres.

IDBs hovedutfordringer i den videre prosessen med resultatstyring synes imidlertid å være å definere mer presise mål på de ulike nivåene, samt å presentere brukereffekter (outcome) av prosjektene mer systematisk. Dette vil gjøre årsakssammenhengen tydeligere mellom IDBs innsats på prosjektnivå og regionale utviklingstendenser.

Som hos de fleste multilaterale finansieringsinstitusjonene har ledere ikke blitt tilstrekkelig ansvarliggjort i forhold til oppnådde resultater. Målestokken har i for stor grad vært basert på aktiviteter og utlånsvolum. Med det nye resultatrammeverket forventes en langt større resultatbasert kultur i organisasjonen.

IDB legger mye vekt på læring og bruker funn fra evalueringer aktivt inn i bankens prosjektstyring. IDBs resultatrapport 2010 forteller at banken bruker funn fra evalueringer av prosjekter til å endre innsats og fokus.

IDB har en egen evalueringsinstans som er uavhengig og rapporterer direkte til styret. Det er styret som bevilger penger til bankens evalueringsinstans i den årlige budsjettprosessen. Kvaliteten på evalueringene ansees som gode og er ofte kritiske. Evalueringene gir innspill til både landprogram og sektorstrategier.

En ny og forbedret kjønns- og likestillingsstrategi utarbeides i 2011. Norge har vært kritiske til bankens manglende evne til virkelig å integrere kjønn og likestillingsperspektiv i sin virksomhet og har derfor også vært en viktig giver til Gender and Diversity enheten i banken. Norge vil følge temaet og oppfølgingen av den nye strategien nøye.

IDB ønsker å være mest mulig mottakelig og fleksibel overfor sine låntakeres behov, hvilket kan gjøre det vanskeligere å styre aktiviteten strategisk. Samtidig tar låntakerne et stort ansvar for oppfølging av prosjekter og manglende tilbakebetaling forekommer omtrent ikke. Banken har landkontor i alle låntakerland, med utstrakt grad av desentralisering.

IDB, som de andre utviklingsbankene, gjennomfører ganske regelmessig ulike typer reform av sin administrasjon, sin utlånspolitikk og virkemåte, med sikte på effektivisering, tilpasning og modernisering. Banken oppfattes som en relativt effektiv institusjon, med stor grad av eierskap og deltakelse i låntakerlandene. Det er generelt en høy grad av eierskap både til institusjonen og prosjekter. Oppfølging av enkeltprosjekter baseres i økende grad på nasjonale systemer, snarere enn bankens. Dette kan by på utfordringer hvis for eksempel de nasjonale systemene ikke innehar tilstrekkelig korrupsjons- og finanskontroll.

IDB har utfordringer knyttet til oppfyllelse av internasjonale standarder for harmonisering og koordinering, i forhold til informasjonsflyt og åpenhet, og i forhold til internt styresett og organisasjonskultur, som f.eks. likestilling og antikorrupsjon. I diskusjonene om kapitaløkning i 2010 ble man enig om å styrke dette arbeidet i 2011 og 2012.

I forbindelsen med utgivelsen av årsrapporten (2010) IDBs Office of Institutional Integrity, ble det offentliggjort endringer som vil styrke antikorrupsjonsarbeidet i banken. Eksempler på dette er at IDB endrer innkjøpsregler for varer og tjenester slik at felles regler med de andre utviklingsbankene vedrørende utestenging av selskaper og enkeltpersoner

12. januar 2010 rammet historiens største jordskjelv Haiti. Haiti var før jordskjelvet regionens fattigste. Som den desidert største giveren i landet har IDB besluttet å bruke USD 2,2 mrd. fram til 2020 på gjenoppbygging og langsiktig utvikling i landet. All støtte blir gitt i form av gaver. IDBs flaggskip i Haiti er utdanningssektoren. Banken skal bruke USD 0,3 mrd. i denne sektoren de neste fire årene. Samfunnseffekter fra bankens store satsing i landet vil komme etter hvert, men i IDBs resultatrapport for 2010 (Development Effectiveness Overview – 2010) dokumenterer banken allerede betydelige brukereffekter innen utdanningssektoren; over 70 000 barn har returnert til skolen. Av sentrale varer og tjenester som banken har levert i utdanningssektoren nevnes at IDB og Haitis Utdanningsdepartement har utarbeidet en ny utdanningsstrategi, banken har gitt økonomisk støtte til 1 188 skoler og undervisningsmaterieell til 100 000 skoleelever og bygget 826 midlertidige klasserom i 57 byer.

¹ Kilde: Economic Commission for Latin America and the Caribbean – ECLAC. Dette er en nedgang fra 33,1 prosent i 2009. Antall ekstremt fattige i 2010 var i følge samme kilde 12,9 prosent, noe som er en nedgang fra 13,3 prosent i 2009.